

Евразийский Банк

"Еуразиялық банк" АҚ
Басқармасының
2020 жылғы 12 қазандағы
№ 141-09 хаттамасымен
бекітілді

Кең қолдануға арналған

КУӘЛАНДЫРУШЫ ОРТАЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ ЕРЕЖЕСІ

 Евразийский Банк	ЕР	2. 17
	КУӘЛАНДЫРУШЫ ОРТАЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ ЕРЕЖЕСІ	

Куәландырушы орталық қызметінің ережесі (бұдан әрі-Ереже) - Банктердің, Қазақстан Республикасының бейрезидент-банктері филиалдарының және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардың ақпараттық қауіпсіздігін қамтамасыз етуге қойылатын талаптарды, Ақпараттық жүйелердегі бұзушылықтар, іркілістер туралы мәліметтерді қоса алғанда, ақпараттық қауіпсіздіктің оқыс оқиғалары туралы ақпаратты беру қағидалары мен мерзімдерін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2018 жылғы 27 наурыздағы № 48 қаулысына, Ақпараттық жүйелердегі бұзушылықтар, іркілістер туралы мәліметтермен қоса, ақпараттық қауіпсіздік инциденттері туралы ақпарат беру қағидалары мен мерзімдері", Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар және ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы бірыңғай талаптарды бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2016 жылғы 20 желтоқсандағы № 832 қаулысына, "Электрондық құжат және электрондық цифрлық қолтаңба туралы" Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 7 қаңтардағы № 370-ІІ Заңына (бұдан әрі-заң), RFC 3647 (Certificate Policy and Certification Practices Framework), RFC 2251 (Lightweight Directory Access Protocol), RFC 2560 (Online Certificate Status Protocol – OCSP), RFC 3161 (Time-Stamp Protocol – TSP), RFC 5280 (Internet X.509 Public Key Infrastructure Certificate and Certificate Revocation List (CRL) Profile) ұсынымдарына, "Сақтау мерзімдерін көрсете отырып, мемлекеттік және мемлекеттік емес ұйымдар қызметінде жасалатын үлгілік құжаттар тізбесін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрінің 2025 жылғы 17 маусымдағы № 279-НҚ бұйрығына, "Куәландырушы орталықтарды аккредиттеу туралы куәлікті беру және кері қайтарып алу қағидалары" Қазақстан Республикасының Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрінің 2020 жылғы 1 маусымдағы № 224/НҚ бұйрығына, "Куәландырушы орталықта электрондық цифрлық қолтаңбаның жабық кілттерін жасау, пайдалану және сақтау қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрінің 2020 жылғы 27 қазандағы № 405/НҚ бұйрығына, Қазақстан Республикасының негізгі куәландырушы орталығын, мемлекеттік органдардың куәландырушы орталығын, Қазақстан Республикасының ұлттық куәландырушы орталығын және Қазақстан Республикасының сенім білдірілген үшінші тарапын қоспағанда, куәландырушы орталықтың тіркеу куәліктерін беру, сақтау, кері қайтарып алу және электрондық цифрлық қолтаңбаның ашық кілтінің тиесілілігі мен жарамдылығын растау қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2015 жылғы 23 желтоқсандағы № 1231 бұйрығына, сондай-ақ "Еуразиялық банк" АҚ (бұдан әрі-Банк) ішкі нормативтік құжаттарына, соның ішінде Ішкі нормативтік реттеу саясатына сәйкес әзірленді.

1-бөлім. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1. Ереже банкке тиесілі куәландырушы орталықтың (бұдан әрі – КО) қызмет көрсету тәртібін және оны КО қатысушыларының пайдалану ережелерін сипаттайды. Процестің сипаттамасы № 5 қосымшада берілді (SIPOC). Процестің бизнес-иесі АТ блогы болып табылады.

2. Ереже барлық тартылған тараптарға міндеттемелер жүктейтін келісім, сондай-ақ КО қызметтерін ұсыну және пайдалану процесінде туындайтын өзара қатынастарда барлық тараптарды ресми хабардар ету және хабардар ету құралы болып табылады. КО кез келген қатысушысы осы Ережені оны КО пайдалана бастаған сәттен бастап қабылдайды.

3. Ереже КО қатысушыларының құқықтарын, міндеттері мен жауапкершілігін, жұмыс хаттамаларын, қабылданған деректер форматтарын, ашық кілттердің тіркелген куәліктерін (бұдан әрі-КО) шығару, пайдалану және кері қайтарып алу сияқты операцияларды қоса алғанда, бірақ олармен шектелмей, негізгі ұйымдастырушылық – техникалық іс-шараларды қоса алғанда, КО қызметтерін ұсыну мен пайдалану талаптарын, тетіктері мен шарттарын айқындайды.

4. Ережеде ҚР заңнамасында, электрондық анықтамалықта көзделген негізгі ұғымдар, сондай-ақ келесі терминдер пайдаланылады:

1) электрондық цифрлық қолтаңбаның жабық кілті (бұдан әрі- жабық ЭЦҚ кілті) - электрондық цифрлық қолтаңба құралдарын пайдалана отырып, электрондық цифрлық қолтаңбаны жасауға арналған электрондық цифрлық таңбалар тізбегі;

2) сұрау салу – тиісті қызметті және/немесе ақпаратты алу мақсатында КО ақпараттық жүйесіне жүгіну;

3) өтініш беруші-ТК беру немесе кері қайтарып алу үшін құжаттарды берген жеке немесе заңды тұлға;

 Евразийский Банк	ЕР	3. 17
	КУӘЛАНДЫРУШЫ ОРТАЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ ЕРЕЖЕСІ	

4) кілтті әшкерелеу-меншік иесі пайдаланатын кілттер ақпараттың қауіпсіздігін қамтамасыз ететініне деген сенімді жоғалту;

5) электрондық цифрлық қолтаңбаның ашық кілті (бұдан әрі-ашық ЭЦҚ кілті) - кез келген тұлғаға қолжетімді және электрондық құжаттағы электрондық цифрлық қолтаңбаның түпнұсқалығын растауға арналған электрондық цифрлық символдардың реттілігі;

6) АТ қауіпсіздігі бөлімшесі (бұдан әрі – АТҚБ) - КО ақпараттық қауіпсіздігін қамтамасыз етуге жауапты бөлімше;

7) Тіркеу куәліктерін қолдану саясаты (бұдан әрі – Саясат) - ТК басқару бөлігінде КО жұмысының регламенті мен тетіктерін айқындайтын ішкі құжат. Саясат <https://eubank.kz/policy-of-application-of-registration-certificates/> интернет-ресурсында орнадастырылған;

8) КО қатысушысын тіркеу - ТК иесі туралы тіркеу ақпараттарын КО сақтау қоймасына енгізу;

9) тіркеу куәлігі-электрондық цифрлық қолтаңбаның Заңда белгіленген талаптарға сәйкестігін растау үшін КО беретін электрондық құжат;

10) ақпараттарды криптографиялық қорғау құралдары (бұдан әрі-АКҚК) -криптографиялық түрлендіру, генерациялау, қалыптастыру, тарату немесе кілттерді басқару алгоритмдерін жүзеге асыратын құрал;

11) кері қайтарылған ТК тізімі (бұдан әрі-КҚТК) - қолданысы тоқтатылған тіркеу куәліктері туралы мәліметтерді, олардың сериялық нөмірлерін, қайтарып алған күні мен себебін қамтитын тіркеу куәліктері тіркелімінің бөлігі;

12) ТК мәртебесі - ТК шындықты тексеру нәтижесін көрсететін күрделі ұғым. Мысалы, мерзімі өткен -мерзімі өтпеген, кері қайтарылған-кері қайтарылмаған;

13) ТК сақтау қоймасы-барлық ТК мен КҚТК анықтамалығы;

14) хеш-еркін ұзындықтағы кіріс массивін бекітілген ұзындықтың биттік жағына түрлендіру;

15) электронды құжат - ақпарат электрондық-цифрлық нысанда ұсынылып, электрондық цифрлық қолтаңба арқылы куәландырылған құжат;

16) электрондық цифрлық қолтаңба (бұдан әрі – ЭЦҚ) - электрондық цифрлық қолтаңба құралдарымен жасалған және электрондық құжаттың дұрыстығын, оның тиесілілігін және мазмұнының өзгермейтіндігін растайтын электрондық цифрлық нышандар жиынтығы.

17) LDAP (Lightweight Directory Access Protocol) – International Telecommunication Union – Telecommunication sector (бұдан әрі – ITU-T) X.500 ұсынымдары бойынша әзірленген каталог қызметтеріне қол жеткізуге арналған қолданбалы деңгей хаттамасы;

18) бағдарламалық қамтылым әкімшісі (бұдан әрі-БК) - КО техникалық және бағдарламалық компоненттерінің жұмысқа қабілеттілігін қолдауға жауапты қызметкер;

19) сертификаттау орталығының уәкілетті тұлғасы -ТК кілттерін беру және оларды басқаруға жауапты АТҚБ қызметкері;

20) биометриялық аутентификация - физиологиялық және өзгермейтін биологиялық белгілер негізінде тұлғаны сәйкестендіретін шаралар кешені;

21) көп факторлы аутентификация –әр түрлі параметрлердің, соның ішінде парольдерді немесе аутентификация белгілерін (сандық сертификаттар, токендер, смарт-карталар, бір реттік пароль генераторлары мен биометриялық сәйкестендіру құралдары) жасау және енгізу арқылы пайдаланушының түпнұсқалығын тексеру әдісі;

22) аппараттық криптографиялық модуль (Hardware Security Module) (бұдан әрі - HSM) - ақпаратты шифрлау және ашық және жабық ЭЦҚ кілттерін басқаруға арналған аппараттық криптографиялық модуль;

23) куәландырушы орталық-электрондық цифрлық қолтаңбаның ашық кілтінің электрондық цифрлық қолтаңбаның жабық кілтіне сәйкестігін куәландыратын, сондай-ақ тіркеу куәліктерінің дұрыстығын растайтын заңды тұлға;

24) блокчейн – өзара байланысты деректер блоктарының тізбегі, берілген тұтастықты растау алгоритмдері және шифрлау құралдары негізінде таратылған деректер платформасындағы ақпараттың өзгермейтіндігін қамтамасыз ететін ақпараттық-коммуникациялық технология;

25) бұлтты ЭЦҚ - ЭЦҚ иесі кемінде екі факторлы аутентификациядан оның бірі биометриялық аутентификация арқылы қашықтан жабық кілтке қол жеткізе алатын куәландырушы орталықтың HSM модуліндегі жабық электрондық цифрлық қолтаңбаларды құру, қолдану, сақтау және жоятын КО қызметі;

 Евразийский Банк	ЕР	4. 17
	КУӘЛАНДЫРУШЫ ОРТАЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ ЕРЕЖЕСІ	

26) негізгі ақпарат тасымалдағышы - электрондық цифрлық қолтаңбаның сақталған жабық кілттерін қорғау үшін Қазақстан Республикасының 1073-2007 "Ақпаратты криптографиялық қорғау құралдары. Жалпы техникалық талаптар" ұлттық стандарт талаптарына сәйкестік сертификаты бар ақпаратты криптографиялық қорғау құралдары пайдаланылатын мамандандырылған жеткізгіш. (екінші деңгейден төмен емес).

2-бөлім. ЕРЕКШЕ ЕРЕЖЕЛЕР

1-тарау КО қатысушылары

5. КО қатысушылары:

1) Сертификаттау орталығы - бекітілген қауіпсіздік саясатына сәйкес әрекет ететін ТК кілттерін беру және басқару үшін теңшелетін қызметтердің автоматтандырылған кешені;

2) Тіркеу орталығы - өтініш беруші өкілеттіліктерін сәйкестендіру, аутентификациялау және тексеру операцияларын орындауға арналған КО компоненті;

3) ТК және кері қайтарылған ТК тізімдерін сақтау қоймасы-Сертификаттау орталығы ТК-ге қол жеткізу, ТК тексеру қызметіне, мұрағат құжаттарын сақтау және басқа қызметтерді алу үшін қолданатын анықтама;

4) ТК иесі - сертификаттау орталығы ТК берген жеке немесе заңды тұлға, ТК-да көрсетілген ашық кілтке сәйкес келетін жеке кілттің заңды иесі;

5) ТК пайдаланушысы - ЭЦҚ-ның жабық кілтін электрондық құжатта пайдалануға құқылы жеке немесе заңды тұлға;

6) Сенім білдіруші тарап-ТК иесіне электрондық цифрлық қолтаңбаның тиесілігін тексеру үшін сертификаттау орталығында алынған ТК туралы мәліметтерді пайдаланатын ақпараттық жүйелер;

7) Уақыт белгісі сервері-электрондық құжатқа уақыт белгісін қоюға арналған қызмет. Қызмет уақыт белгілері хаттамасының негізінде жұмыс істейді: Time-Stamp Protocol (TSP);

8) ТК мәртебесін тексеретін сервер - ТК мәртебесін анықтайтын қызмет. Қызмет Online Certificate Status Protocol (OCSP) хаттамасы негізінде жұмыс істейді.

2-тарау. Қауіпсіздікті қамтамасыз етудің ұйымдастырушылық-техникалық және әкімшілік шаралары

6. КО қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін ақпаратты техникалық өңдеу және беру құралдарының дұрыс жұмыс істеуін қамтамасыз ету, сондай-ақ құпия ақпаратпен жұмыс істеуге рұқсат етілген қызмет көрсетуші персонал үшін тиісті ережелерді белгілеуге байланысты ұйымдастырушылық-техникалық және әкімшілік іс-шаралар қолданылады.

7. Ақпаратты рұқсатсыз қол жеткізуден қорғау ақпаратты өңдеудің барлық технологиялық кезеңдерінде және жұмыс істеудің барлық режимдерінде, соның ішінде жөндеу және регламенттік жұмыстарды жүргізу кезінде жүзеге асырылады.

8. Ақпаратты рұқсатсыз кіруден қорғау рұқсатсыз кіруден қорғау құралдарының тиімділігін бақылауды көздейді. АТҚБ "Ақпараттық жүйелердің ақпараттық қауіпсіздік талаптарына сәйкестігіне тексеру жүргізу жөніндегі нұсқаулыққа" сәйкес АҚ талаптарына сәйкестігін тексереді.

9. КО үй-жайларына кіруді бақылау және басқару шаралары Маңызды аймақтар туралы ережелерге сәйкес жүзеге асырылады.

10. КО қатысушыларының сұратуларын өңдейтін Сертификаттау орталығы "Маңызды аймақтар туралы ережелерге" сәйкес бақыланып, қол жеткізілетін серверлер мен жабдықтарды орналастыруға арналған мамандандырылған үй-жайда орналасқан. Деректерді өңдеу орталығына кіру құқығы бар тұлғалардың тізбесін Ақпараттық технологиялар жөніндегі бөлімше басшысы ақпараттық қауіпсіздік жөніндегі бөлімшенің келісімі бойынша бекітетін тұлғаларға беріледі. Банк деректер орталығына кіруді бақылау және басқару жүйесінің журналын жүргізеді, ол кемінде 1 (бір) жыл сақталады.

11. Сертификаттау орталығының ақпараттық технологияларының режимдік үй-жайлары тұрғын емес үй-жайларда орналасқан, үздіксіз қоректендіру көздерімен, желдету, ауаны баптау құралдарымен, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген нормаларға сәйкес температуралық-ылғалдылық режимінің, желдетудің және ауаны тазартудың белгіленген

 Евразийский Банк	ЕР	5. 17
	КУӘЛАНДЫРУШЫ ОРТАЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ ЕРЕЖЕСІ	

параметрлерінің сақталуын қамтамасыз ететін, сондай-ақ "Маңызды аймақтар туралы ережеге" сәйкес өрт сөндіру және ылғалдылықты бақылау құралдарымен жабдықталған.

12. Серверлік үй-жайдың жабдығы ғимараттың жерге тұйықтау жүйесінің негізгі электродына көлемі кемінде 1,5 см кондуитпен қосылуы тиіс, серверлік үй-жайдың төбесінің биіктігі кемінде 2,44 метр болуы тиіс. Жауапты қызметкерлер серверлік үй-жайда жүргізілетін жұмыстардың тігілген журналын жүргізеді.

13. Қызметкерлерді қабылдау процесі, оның ішінде жаңа қызметкерлердің өмірбаянын тексеру және оқыту "Қызметкерлерді іріктеу, қабылдау және бейімдеу ережелеріне" сәйкес жүзеге асырылады.

14. КО қаражатын жаңа жабдыққа немесе бағдарламалық қамтылымға ауыстырған жағдайда, Сертификаттау орталығының персоналы жаңа құралдармен жұмыс істеу курсынан өтеді.

15. КО жабдықтары мен ақпараттық жүйесін баптау немесе қолдау жұмыстарын орындау үшін тәуелсіз мердігерлердің қызметтері талап етілетін ерекше жағдайларда, мердігер мамандары "электрондық ақпараттық ресурстарға қол жеткізу құқықтарын ажырату қағидалары" шеңберінде жұмыстарды КО қызметкерлерінің бақылауымен және рұқсатымен ғана жүргізеді

16. КО қызметкерлерінің қызметі Банктің ішкі нормативтік құжаттарымен реттеледі, оның ішінде:

- 1) "Куәландырушы орталықтың ақпараттық қауіпсіздік саясаты";
- 2) "Куәландырушы орталық туралы ереже";
- 3) "Куәландырушы орталықтың тіркеу куәліктерін қолдану саясаты";
- 4) "Штаттан тыс-дағдарыс жағдайларда тіркеу куәліктерін сүйемелдеу, әкімшілендіру, шығару жөніндегі нұсқаулық";
- 5) "Куәландырушы орталықтың бағдарламалық қамтылымды орнату және конфигурациялау жөніндегі нұсқаулық";
- 6) "Куәландырушы орталықтың ақпараттық ресурстарының резервтік көшірмесін жасау туралы нұсқаулық";
- 7) "Куәландырушы орталық сервері әкімшісінің функциялары мен өкілеттіктерін бекіту жөніндегі нұсқаулық";
- 8) "Аутентификация рәсімін ұйымдастыру ережелері";
- 9) "Электрондық ақпараттық ресурстарға қол жеткізу құқықтарының аражігін ажырату қағидалары";
- 10) "Ақпарат құпиялылығын қамтамасыз ету ережелері";
- 11) "Ақпараттық ресурстарды қауіпсіз пайдалану ережелері";
- 12) "Ақпараттық жүйелердің ақпараттық қауіпсіздік талаптарына сәйкестігіне тексеру жүргізу жөніндегі нұсқаулық";
- 13) "Ақпараттық жүйелердің осалдығын басқару жөніндегі нұсқаулық";
- 14) "Ақпараттық қауіпсіздік инциденттерін басқару жөніндегі нұсқаулық";
- 15) "Желіаралық экран қолжетімділігін басқару жөніндегі нұсқаулық";
- 16) "Антивирустық бақылауды ұйымдастыру ережелері";
- 17) "Банктің ақпараттық жүйелерінің стандарты";
- 18) "Қызмет көрсету сұраныстары мен АТ оқиғаларын басқару жөніндегі нұсқаулық";
- 19) "Жүйелерді/функционалды өнеркәсіптік пайдалануға қабылдау/өнеркәсіптік пайдаланудан шығару регламенті".

17. КО қызметкерлерінің КО құжаттық қорын құрайтын құжаттар мен құжаттамаларға қол жетімділігі функционалдық міндеттеріне сәйкес ұйымдастырылған.

18. КО бағдарламалық-аппараттық кешені "Банктің ақпараттық жүйелерінің стандартында" белгіленгеннен басқа аудит оқиғаларының мынадай түрлерін тіркейді:

- жүйелік бағдарламалық жасақтама оқиғалары;
- ТК шығаруға берілетін сұратуды қабылдау;
- ТК шығару;
- ТК сұратуды орналастыру;
- ТК шығаруға берілетін сұратуды қабылдау;
- ТҢ сұратуынан бас тарту;
- кері қайтарылған ТК шығару/қайта шығару;

 Евразийский Банк	ЕР	6. 17
	КУӘЛАНДЫРУШЫ ОРТАЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ ЕРЕЖЕСІ	

- бағдарламалық қамтылым компонентінің ішкі жұмысын орындамау.
- жабық ТК кілтін КО бұлтты компонентінде қалыптастыру;
- жабық ТК кілтін бұлтты ЭЦҚ-да пайдалану;
- бұлтты ЭЦҚ ТК жабық кілтін жою (өшіру).

18-1. Жұмыс хаттамаларын сақтау мерзімі ТК қолданылу мерзімі аяқталған күннен бастап кемінде бір жылды құрайды. Іс-әрекеттерді хаттамалаған кезде келесі ақпарат жазылады:

- иені сәйкестендіру;
- күні, уақыты;
- оқиға.

18-2. Оқиға хаттамалары күн сайын хэшке айналады да, хэш деректері блокчейн оқиғалар тізбегінде сақталады. Осы үшін қолданылатын блокчейн Интернетте қолжетімді.

19. Аудит оқиғалары автоматты түрде журналдарға қолданбалы және жүйелік бағдарламалық қамтылым арқылы жазылады.

20. Аудит журналдары Сертификаттау орталығының бағдарламалық және аппараттық құралдарының жұмысындағы осалдықтар мен бұзушылықтарды анықтау мақсатында журналдарды бақылау және талдау жүйесі арқылы үнемі автоматты түрде талданады. Журналдар "Банктің Ақпараттық жүйелер стандартына" сәйкес сақталып қорғалады.

21. Аудит журналдарын талдау процесінде барлық жұмыстың елеулі бұзылуларына тексеріліп, АТ инциденттеріне қызмет көрсетуді басқару жөніндегі нұсқаулық" пен "Ақпараттық қауіпсіздік инциденттерін басқару жөніндегі нұсқаулыққа" сәйкес барабар ден қою шаралары қабылданады.

22. КО электронды мұрағатты жүргізеді:

- Ереженің 20-тармағына сәйкес аудит журналын;
- ТК беру және кері қайтаруға берілетін өтініштерді;
- жеке басты куәландыратын құжат көшірмелері мен олардың деректерін;
- жарамдылық мерзімі өткен КО пайдаланушыларының ТК;
- КО пайдаланушыларының кері қайтарылған ТК;
- КО ТК кері қайтарылған тізімдерді;
- КО бағдарламалық қамтылым жұмысының хаттамаларын;
- Тізбеге сәйкес сақталатын басқа құжаттар.

23. КО Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мұрағаттың жүргізіліп, мұрағаттық құжаттардың сақталуын қамтамасыз етеді, бұл ретте мұрағаттың тұрақты сақталуы қамтамасыз етіледі:

- электрондық цифрлық қолтаңбалардың ТК кәлттері;
- электрондық цифрлық қолтаңбаны құру және жою туралы құжаттар (өтініштер, ТК, хабарламалар мен басқа құжаттар);
- электрондық цифрлық қолтаңбаның сәйкестігін растайтын берілген тіркеу куәліктерін есепке алу журналдары (тізбелер, тізілімдер).

24. "Куәландырушы орталық сервері әкімшісінің функциялары мен өкілеттіктерін бекіту жөніндегі нұсқаулыққа" сәйкес сертификаттау орталығының уәкілетті қызметкерлері ғана мұрағатқа кіре алады.

25. Тізбеге сәйкес мұрағатта сақталмайтын құжаттарды "Ақпарат құпиялылығын қамтамасыз ету қағидаларына" сәйкес КО қызметкерлері жояды және жоюға белгілейді.

26. Сертификаттау орталығының уәкілетті тұлғасының жабық кілтінің қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін 10 жұмыс күні бұрын КО әкімшісі жаңа жабық кілтті қалыптастырып, Сертификаттау орталығының уәкілетті тұлғасының ТК және оны "Куәландырушы орталықтың бағдарламалық қамтылымын орнату және конфигурациялау жөніндегі нұсқаулыққа" сәйкес бастапқы буынға ұқсас ТК қоймасының тиісті бөліміне жариялайды.

27. Сертификаттау орталығы жеке кілтінің әрекеті аяқталғаннан кейін жеке кілт пен оның көшірмелері бар негізгі ақпаратты тасымалдаушыларды "Ақпарат құпиялылығын қамтамасыз ету ережелерінде" сипатталған тәсілдермен АТҚБ жауапты қызметкерлері АТҚБ басшысының бақылауымен акт бойынша жояды.

28. Алынып тасталған.

29. Деректерді жоғалтпас үшін Сертификаттау орталығының деректері (шығарылған ТК қоймасы, Сертификаттау орталығының кілттері) мұрағатталып, осы мақсаттар үшін арнайы жасалған

 Евразийский Банк	ЕР	7. 17
	КУӘЛАНДЫРУШЫ ОРТАЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ ЕРЕЖЕСІ	

қоймаларға орналастырылады. Шығарылған ТК және КҚТҚ қоймалары тәулігіне кемінде бір рет автоматты түрде мұрағатталады. Сақтық көшірме жасау шаралары айына кемінде 1 рет жасалады, негізгі және резервтік HSM арасындағы кілттер күніне 1 рет қайталанады.

30. Жабдықтар, бағдарламалық бүлінген және/немесе аппараттық ақаулар болған жағдайда, оқиғаны және оны шешу салдарын азайту жөніндегі іс-қимылдар, сондай-ақ "Штаттан тыс-дағдарыс жағдайларында тіркеу куәліктерін сүйемелдеу, әкімшілендіру, шығару жөніндегі нұсқаулыққа" сәйкес болашақта оған жол бермеу жөніндегі деректер тіркеледі.

31. КО интернет-ресурсының жұмысында техникалық іркілістер болған жағдайда КО-ның интернет-ресурсының жұмысы қалпына келтірілгенге дейін КО-ны кері қайтарып алу тоқтатылады.

32. КО бұлтты компонентінің ТК жеке кілттері HSM ішінде қатаң түрде жасалады. Жабық кілт HSM-нен ашық күйде алынбайды. Бұл ретте HSM:

1) "Ақпаратты криптографиялық қорғау құралдары. Жалпы техникалық талаптар" ҚР СТ 1073-2007 белгілеген талаптарға сәйкес үшінші деңгейлі қауіпсіздікке сәйкес келеді.

2) периметрдің физикалық қорғанысымен (корпусты ашудан қорғау) корпустың ашылу фактісін анықтап, кейіннен HSM үшін қажетті негізгі ақпаратты жою үшін датчиктерді қолдану арқылы жасалған;

3) Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнама талаптарына сәйкес ақпарат пен техникалық құралдардың қорғалуын бағалау әдістемесі мен қорғау тиімділігінің нормаларына сәйкес келеді.

33. Алынып тасталған.

34. Алынып тасталған.

35. Алынып тасталған.

36. ЭЦҚ кілттері MEMST 34.310-2004 алгоритмі бойынша криптографиялық түрлене отырып қалыптасады және қолданылады:

– жабық кілт - 256 бит;

– ашық кілт - 512 бит.

37. Кілтті пайдалану мақсаты (key usage PC x.509v3 жолдарын толтыру тәртібі) Саясатқа сәйкес толтырылады.

38. Негізгі ақпарат тасығыштармен барлық іс-әрекеттер негізгі ақпарат тасығыштарын жеткізуші ұсынған оларды пайдалану жөніндегі нұсқаулықтарға және Ереженің 16-тармағында көрсетілген құжаттарда сипатталған қауіпсіздік талаптарына сәйкес қатаң түрде жүзеге асырылуға тиіс.

39. Тіркеу куәліктерінің тіркелімінде кері қайтарып алынған тіркеу куәліктерін сақтау мерзімі кері қайтарып алынған күннен бастап кемінде 5 (бес) жылды құрайды. Сақтау мерзімі аяқталғаннан кейін кері қайтарып алынған ТК тізбеге сәйкес электрондық түрде мұрағатқа сақтауға түседі.

40. Алынып тасталған.

41. ЭЦҚ құру және кері қайтару туралы құжаттар (ЭЦҚ дайындау туралы өтініштер, тіркеу куәлігі, тіркеу куәлігін кері қайтарып алу туралы өтініштер мен хабарламалар, ЭЦҚ жабық кілтін жою актілері және басқа құжаттар) Тізбеге сәйкес тұрақты түрде сақталады.

42. Сертификаттау орталығының жабық кілтінің резервтік көшірмесін КО-ның жауапты қызметкерлері ақпаратты криптографиялық қорғау құралын жеткізуші ұсынған ақпаратты криптографиялық қорғау құралының пайдалану құжаттамасына сәйкес, құпияны N бөлікке бөлуді көздейтін m-ден N схемасы бойынша жасағаннан кейін жүргізеді, оның ішінде құпияның тек M бөліктері шифрды ашу үшін жеткілікті. Әр адамның жеке құпия бөлігі болады. Сертификаттау орталығының жеке кілтінің сақтық көшірмесі криптографиялық модульден бөлек, жабық физикалық қоймада сақталатын ақпарат тасығыштағы шифрланған мұрағатта сақталады.

43. Негізгі ақпарат тасығышқа Жабық кілтті жазу және қолданылу мерзімі өткен жабық кілттерді жою пайдалану құжаттамасына сәйкес жүргізіледі. Бұлтты емес жолмен шығарылатын жеке кілттерді мұрағаттақ сақтауға болмайды.

44. Алынып тасталған.

45. Сертификаттау орталығының ашық кілтін ұсыну оның ТК-сы қоймада және <http://crt.eubank.kz/EubankCA.crt> интернет-ресурсында жарияланады.

46. Сертификаттау орталығының ТК қауіпсіздігі ТК сериялық нөмірі мен оның хэш мәні туралы ақпарат беру арқылы жүзеге асырылады, бұл сенімді Тараптарға оны <https://eubank.kz/data-of-the-registration-certificate-of-the-certification-center/>. интернет-ресурста тексеруге мүмкіндік береді

 Евразийский Банк	ЕР	8. 17
	КУӘЛАНДЫРУШЫ ОРТАЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ ЕРЕЖЕСІ	

47. Сертификаттау орталығының қол қою кілттері өзгерген және сертификаттау орталығының жаңа ТК шығарылған жағдайда, оны тарату кросс-сертификаттау механизмін қолдану арқылы жүзеге асырылуы мүмкін.

48. Алынып тасталған.

49. КО-да жұмыс істейтін компьютерлер келесі талаптарды қанағаттандырады:

- ТК қолтаңбасы бар компьютерлер рұқсат етілмеген қолжетімділікке қарсы оқшауланған;
- операциялық жүйелер жеткізуші ұсынған барлық операциялық жүйені және тиісті қорғаныс пакеттерін, соның ішінде антивирустарды үнемі қолдана отырып, жоғары қорғаныс деңгейінде сақталады;

- мониторинг рұқсат етілмеген бағдарламалық өзгерістерді анықтау үшін жүзеге асырылады;

- іске қосылған жүйелік қызметтердің саны барынша азайтылды.

50. ТК пайдаланушылары мен сенімді тараптардың компьютерлері келесі талаптарды қанағаттандыруы керек:

- лицензияланған бағдарламалық қамтылымды пайдалану;
- операциялық жүйелерге провайдер ұсынған барлық операциялық жүйені және тиісті қорғаныс пакеттерін, соның ішінде антивирустар мен брандмауэрлерді үнемі қолдана отырып, жоғары қорғаныс деңгейінде қолдау көрсетіледі;

- компьютерді бірнеше пайдаланушы бөліскен жағдайда, күрделі парольдерден тұратын әр түрлі есептік жазбаларды пайдалануға негізделген қолжетімділік шектеледі;

- компьютерде ережелерде анықталғаннан басқа ақпаратты криптографиялық қорғау құралдары жоқ.

51. Сертификаттау орталығының қауіпсіздігі брандмауэрлермен және ақпараттық қауіпсіздіктің басқа да бағдарламалық-аппараттық құралдарымен қамтамасыз етіледі.

3-тарау. Алғашқы тіркеу шаралары

52. Өтініш берушіні бастапқы тіркеу-бұл жеке немесе заңды тұлға үшін ТК шығарылғанға дейін жеке немесе заңды тұлға өзі туралы КО-ға алғаш рет хабарлайтын процесс. Бұл процестің соңғы нәтижесі (егер ол сәтті болса) өтініш берушінің ашық кілті үшін ТК шығару және оған ТК беру және/немесе оны ТК қоймасына орналастыру болып табылады.

53. ТК беру өтінішін жеке және заңды тұлғалар, ҚР резиденттері беруге құқылы.

54. Тіркеу рәсімінен өтуге ниет білдірген адам өзінің Ереже мен Саясатқа толық әрі сөзсіз қосылғанын растауы, сондай-ақ мыналарға келісім беруі керек:

- өзін және өз құжаттарын бейнетүсірілім/суретке түсіру, сондай-ақ Ереже шеңберінде қызметтерді алу мақсатында осы суреттерді пайдалану;

- КО тіркеу куәлігін беру және кері қайтарып алу мақсатында дербес және биометриялық деректерді жинау, өңдеу.

54–1. Иенің құқығы:

1) ТК-ны қашықтан ала алады, бұл жағдайда ТК КО-да сақталады. Иесі КО бұлтты компонентінде ЭЦҚ жабық кілтін сақтауға келісім береді;

2) КО тіркеу орталығында қолма-қол, бұл жағдайда ТК ақпарат тасығышқа тіркеу куәліктерін жазу арқылы иесінде электрондық құжат нысанында сақталады.

54–2. Биометриялық аутентификациядан өткен жағдайда, КО Биометриялық сәйкестендіруді жүргізу стандартына сәйкес иесінің биометриялық деректерін сақтауды қамтамасыз етеді.

55. КО интернет-ресурстары арқылы қашықтан ТК алу үшін жеке тұлға көп факторлы аутентификацияны пайдалана отырып, биометриялық аутентификациялау әдісі болып табылатын аутентификациядан өтеді, жеке тұлғаның жеке басын куәландыратын құжатты суретке түсіреді және осы Ереженің №1 қосымшасына сәйкес нысан бойынша жеке тұлғадан тіркеу куәліктерін беруге арналған ОТР өтінішіне, сондай-ақ дербес деректерді жинауға және өңдеуге арналған өтінішке қол қояды. Құпия мәндер ретінде КО-да сақталмайтын иесі берген құпия сөз қатысады. Иесінің жеке кілтінен құпия сөзді тексеру үшін КО HSM-де құпия сөз хәшін сақтайды. Құпия сөзді иесінен (браузер, мобильді қосымша) HSM-ге беру процесі шифрланған түрде жүргізіледі, бұл ретте құпия сөзді

 Евразийский Банк	ЕР	9. 17
	КУӘЛАНДЫРУШЫ ОРТАЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ ЕРЕЖЕСІ	

шифрлау процесін иесі дербес компьютерде немесе смартфонда шифрлайды. ЭЦҚ бұлтты компонентінде ЭЦҚ жабық кілтінің құпия сөзі қалпына келтірілмейді.

56. Тіркеу куәліктерін алу үшін КО-ға жеке жүгінген кезде заңды тұлға (немесе сенімхат бойынша оның өкілі) Тіркеу орталығына қолма-қол мынадай құжаттарды ұсынады:

1) заңды тұлғаның тіркеу куәліктерін осы Ереженің №2 қосымшасына сәйкес нысан бойынша беруге өтініш;

2) сәйкестендіру үшін жеке басты куәландыратын құжат;

3) заңды тұлға үшін – өтініш берушінің заңды тұлғасын заңды тұлға ретінде мемлекеттік тіркелгені (қайта тіркелгені) туралы анықтама немесе куәлік (не түпнұсқалары ұсынылмаған жағдайда нотариалды куәландырылған көшірме);

4) куәландырушы орталықтың тіркеу куәліктерін беруге құжаттарды ұсыну және сенімхатпен айқындалған тапсырманы орындау үшін тиісті құжаттарға қол қою өкілеттігі көрсетілген заңды тұлға өкіліне берілген сенімхат.

57. Алынып тасталған.

58. КО өтініш берушілердің ТК беру туралы өтініштерін өтініш берілген сәттен бастап, 1 (бір) жұмыс күні ішінде өңдейді.

59. КО ТК беруге арналған өтініште көрсетілген мәліметтерді тексеріп, сондай-ақ өтініш берушіден өтініште көрсетілген мәліметтерді растайтын қосымша құжаттарды ұсынууды талап ету құқығын өзіне қалдырады.

60. келесі жағдайлар орын алған кезде ТК тіркеуден бас тартылуы мүмкін:

- өтініш беруші қажетті ақпаратты бермегенде (немесе толық бермеген жағдайда);
- өтініш беруші дәйексіз ақпарат бергенде;
- сот шешімі күшіне енгенде;
- он алты жасқа толмаған болса;

61. ТК тіркеуден бас тартылған жағдайда өтініш берушіге қолжетімді байланыс арналарының бірі (электрондық пошта, телефон қоңырауы, sms, интернет-ресурс, push-хабарлама) арқылы өтініш берілген күннен бастап 1 (бір) жұмыс күнінен кешіктірмей хабарланады. Өтініш беруші қызмет көрсетуден бас тарту себептерін жойған кезде өтініш беруші Ережеде белгіленген тәртіппен ТК беру және кері қайтарып алу жөніндегі қызметті алу үшін қайта өтініш береді.

62. Алынып тасталған.

63. Алынып тасталған.

64. Алынып тасталған.

65. Алынып тасталған.

66. ТК иесінің келесі әрекеттері оның ТК-ны танығанын білдіреді:

- тіркеу куәліктерін алу;
- ТК мазмұнына байланысты иенің дәлелді наразылықтарының жоқтығы.

4-тарау. Тіркеу куәліктерін кері қайтару шаралары

67. ТК қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін кілттерді 3-тарауда сипатталған бастапқы тіркеу рәсімінен әрі қарай өтіп, ТК-ны қайтарып алу туралы сұрау салу берілген кезде ауыстыруға болады.

68. ТК-ны қайтарып алу туралы өтінішті оның иесі немесе оның сенімхат бойынша өкілі бере алады.

69. ТК Банк бөлімшесінде тіркеу куәлігінің иесі – жеке тұлға (немесе оның сенімхат бойынша өкілі) мынадай құжаттарды ұсынуы негізінде кері қайтарылады:

1) осы Ереженің №3 қосымшасына сәйкес нысан бойынша жеке тұлғаның тіркеу куәлігін қайтарып алуға берген өтініші;

2) сәйкестендіру үшін жеке басты куәландыратын құжат;

3) жеке тұлғаның мүдделерін үшінші тұлға ұсынған кезде, куәландырушы орталықтың тіркеу куәліктерін қайтарып алуға құжаттарды ұсыну және сенімхатпен айқындалған тапсырманы орындау

 Евразийский Банк	ЕР	10. 17
	КУӘЛАНДЫРУШЫ ОРТАЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ ЕРЕЖЕСІ	

үшін тиісті құжаттарға қол қою өкілеттігі көрсетілген, жеке тұлға өкіліне нотариалды куәландырылған сенімхат.

69-1. Қажетті құжаттарды жинағаннан кейін Банк филиалының қызметкері сұрау салуды Naumen арқылы ТК-ны қайтарып алу үшін тіркеу орталығына жібереді.

70. ТК Банк бөлімшесінде тіркеу куәлігінің иесі-заңды тұлға (немесе сенімхат бойынша оның өкілі) мынадай құжаттарды ұсынуы негізінде кері қайтарылады:

1) осы Ереженің №4 қосымшасына сәйкес нысан бойынша заңды тұлғаның тіркеу куәлігін қайтарып алуға берген өтініші;

2) сәйкестендіру үшін жеке басты куәландыратын құжат;

3) куәландырушы орталықтың тіркеу куәліктерін қайтарып алуға құжаттарды ұсыну және сенімхатпен айқындалған тапсырманы орындау үшін тиісті құжаттарға қол қою өкілеттігі көрсетілген, заңды тұлға өкіліне берілетін сенімхат.

70-1. Қажетті құжаттарды жинағаннан кейін Банк филиалының қызметкері сұрау салуды Naumen арқылы ТК-ны қайтарып алу үшін тіркеу орталығына жібереді.

71. КО ТК-ны кері қайтару туралы ТК иесінің (немесе оның сенімхат бойынша өкілінің) өтінішін алған күннен бастап 1 (бір) жұмыс күні ішінде кері қайтарады.

72. Тіркеу куәліктері кері қайтарып алынған жағдайда куәландырушы орталық тіркеу куәліктерін кері қайтарып алған күні мен уақытын көрсете отырып тиісті ақпаратты тіркеу куәліктерінің тіркеліміне дереу енгізу арқылы бұл туралы тіркеу куәлігінің иесіне хабарлауы КО қатысушыларын ТК кері қайтарылғаны жайлы ресми хабарланған болып саналады.

73. Куәландырушы орталық кері қайтарылған тіркеу куәліктер мен олардың серия нөмірлерін, күнін және КҚТК-ға кері қайтару себебі туралы мәліметтерді <http://crl.eubank.kz/GOST.crl> интернет-ресурсында жариялайды.

74. КҚТК Тіркеу куәліктерінің мәртебесін ауыстыруға берілген сұратуларға қарай жаңартылып отырады. қолданылу мерзімі өткен кері қайтарылған ТК-лар КҚТК-дан жойылады.

75. Тіркеу куәлігінің иесі Тіркеу куәлігінің кері қайтарылған фактісін дербес тексереді. Кері қайтарылған фактіні тексеру шарасы КТҚК арқылы жүргізіледі.

76. ТК-ны қайтарып алуға берілетін өтініш мұндай қажеттілік пайда болғаннан кейін ең аз уақыт ішінде берілуі керек (мысалы, жеке кілт бұзылған жағдайда). Тіркеу куәліктері иелерінің электрондық қолтаңбасының жабық кілттеріне нұқсан келтіру фактісі анықталған жағдайда, КО өзінің интернет-ресурсында келтірілген залалды азайту бағытында қабылданған шаралар мен осы факт туралы ақпаратты дереу жариялайды.

77. КО ТК-ны кері қайтарып, оны келесі жағдайларда КҚТК-да жариялайды:

1. тіркеу куәлігінің иесінің немесе оның өкілінің талабы бойынша;

2. дәйексіз мәліметтерді ұсыну фактісі немесе тіркеу куәлігін алу кезінде құжаттардың толық емес топтамасы анықталған кезде;

3. тіркеу куәлігі иесінің қайтыс болғанда;

4. тіркеу куәлігі иесінің тегі, аты немесе әкесінің аты (егер ол жеке басты куәландыратын құжатта көрсетілсе) өзгергенде;

5. тіркеу куәлігінің иесі – заңды тұлғаның атауы өзгергенде, қайта ұйымдастырылғанда, таратылғанда, заңды тұлға басшысы ауысқанда;

6. куәландырушы орталық пен тіркеу куәлігінің иесі арасындағы келісімде көзделген жағдайларда;

7. сот шешімі күшіне енгенде;

77-1. Куәландырушы орталық осы Ереженің 77-тармағы 2,3,4,5,6,7-тармақшаларында көрсетілген жағдайлардың бірі басталғаны туралы анық мәліметтер алған кезде өтініш берушінің өтінішінсіз тіркеу куәлігін кері қайтарып алады.

78. КО жұмысында бұзушылықтар анықталған кезде "Ақпараттық қауіпсіздік инциденттерін басқару жөніндегі нұсқаулыққа" сәйкес анықталған бұзушылықтарды жою жөніндегі іс-қимыл жоспары әзірленеді. Егер анықталған бұзушылықтар КО қауіпсіздігін бұзатын ТК-ның берілуіне әкелсе, бұл ТК дереу кері қайтарылады. Жұмыс барысында бұзушылықтар анықталған жағдайда, КО тиісті жұмыс істеуді қалпына келтіру үшін қабылдануы тиіс іс-әрекеттер туралы хабарлайды. Егер ТК-ны дайындау процесінде сертификаттау орталығы бұзушылықтармен жұмыс істесе, осы уақытта шығарылған ТК қайтарып алынуы керек.

 Евразийский Банк	ЕР	11. 17
	КУӘЛАНДЫРУШЫ ОРТАЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ ЕРЕЖЕСІ	

5-тарау. ТК өміршендік цикліне қойылатын операциялық талаптар

79. Сертификаттау орталығының ТК қолданылу кезеңінің басталуы оның құрылған күні мен уақытынан бастап есептеледі. КО түбірлік ТК-ның жарамдылық мерзімі 20 (жиырма) жылды құрайды.

80. Пайдаланушы ТК жарамдылық мерзімі 3 айдан 3 жылға дейін. ТК иесінің жеке кілтінің әрекет ету кезеңінің басталуы ТК иесінің тиісті ТК әрекетінің басталған күні мен уақытынан бастап есептеледі.

80–1. КО ЭЦҚ бұлтты компонентінің жабық кілтінің иесіне қол қойылған барлық электрондық құжаттар туралы ақпаратқа КО жеке кабинеті арқылы қол жеткізуді ұсынады. Барлық қол қойылған электрондық құжаттар туралы ақпаратты сақтау мерзімі иесінің тіркеу куәлігінің қолданылу мерзімі өткеннен кейін кемінде бір жылды құрайды. Электрондық құжаттарға ұол қою процесі HSM жадында, қол қойылған файлды немесе оның хэшін HSM-ге жіберу арқылы қол қойылады.

81. Сертификаттау орталығының жабық кілті ЭЦҚ, ТК, пайдаланушылардың ашық кілттерін және қайтарып алынған ТК тізімдерін қалыптастыру үшін пайдаланылады.

82. КО пайдаланушыларының жабық кілттері электрондық құжаттардың ЭЦҚ қалыптастыру үшін пайдаланылады.

83. Электрондық цифрлық қолтаңбаны қалыптастыру жабық кілт үшін қолданылады.

84. электрондық цифрлық қолтаңбаның түпнұсқалығын растау үшін ТК қолданылады. Тексеру жұмыстары 6-тарауға сәйкес КО қатысушыларына Сертификаттау орталығының уәкілетті тұлғаларының ТК және ТК берілген мәртебесі туралы мәліметтерді ұсыну арқылы жүргізіледі. КО берген әрбір ТК-де кері қайтарылған ТК тізімдерінің сілтемелері болады.

85. ТК-ны қолдану басталғаннан кейін ол ТК-ның танылған иесі болып саналады.

86. ТК пайдаланушысы ТК-ны онда көрсетілген мәліметтер мен ережелерге сәйкес қатаң түрде қолдануы керек. ТК-да көрсетілген мәліметтерден басқа қосымша мәліметтер мен кепілдіктерді КО қатысушылары дербес алады.

87. ТК иесі ТК мәртебесін өз бетінше тексеруі керек.

88. КО Сертификаттау орталығының уәкілетті тұлғаларының кілттері әшкереленген жағдайда КО қатысушыларын кез келген қолжетімді тәсілдермен дереу хабардар етеді.

89. ТК иелері сертификаттау орталықтары арасында тиісті келісім жасалып, қажетті ұйымдастырушылық-техникалық шаралар қабылданған жағдайларда басқа сертификаттау орталықтары берген ТК иелерімен бірыңғай сенім кеңістігінің қатысушылары бола алады.

90. Алынып тасталған.

91. Қайтарылған ТК тізімі ТК иелеріне RFC 5280 (Certificate and Certificate Revocation List (CRL) Profile) анықтаған форматта электронды түрде беріледі. Тізім Сертификаттау орталығының ЭЦҚ-мен куәландырылады.

92. КО қатысушысы өзінің ТК-сін кері қайтарып алу немесе олардың қолданылу мерзімі аяқталғаннан кейін кілт жұптарын ауыстырудан бас тарту арқылы КО қызметтерін пайдалануды аяқтай алады.

93. Электрондық құжаттың ЭЦҚ тексеру рәсімі қол қою сәтінде ТК дұрыс пайдаланғанын тексеруді, ЭЦҚ түпнұсқалығын тексеру және ЭЦҚ пайдаланудың ТК мәліметтеріне сәйкестігін тексеруді қамтиды.

6-тарау. КО ЭЦҚ ашық кілтінің тиесілігін және жарамдылығын растау тәртібі

94. КО ЭЦҚ ашық кілтінің тиесілігі мен жарамдылығын КО қатысушысы немесе КО ақпараттық жүйесі КО қатысушылары арасында электрондық құжаттармен алмасу кезінде растайды.

95. КО қатысушысы қол қоюшы тараптың ТК қамтитын электрондық құжатты алған кезде ЭЦҚ ашық кілтінің тиесілігі мен жарамдылығын растау үшін оны тексереді:

- 1) қол қоятын тараптың тіркеу куәліктерін тексеру;
- 2) электрондық құжаттағы ЭЦҚ-ны тексеру.

96. Қол қоятын тараптың тіркеу куәліктерін тексеру жұмыстары КО АКҚҚ пайдалана отырып мынадай тексерулерді орындау арқылы жүзеге асырылады:

- 1) КО-ның аралық тіркеу куәліктерін ескере отырып, тексерілетін тіркеу куәліктерінен КО-ның сенімді түбірлік тіркеу куәлігіне дейін дұрыс тізбектің құрылысын тексеру;

 Евразийский Банк	ЕР	12. 17
	КУӘЛАНДЫРУШЫ ОРТАЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ ЕРЕЖЕСІ	

2) тіркеу куәліктерінің қолданылу мерзімін тексеру. КО-ның аралық тіркеу куәліктерін ескере отырып, тексерілетін тіркеу куәліктерінен КО-ның сенімді түбірлік тіркеу куәлігіне дейінгі қолданылу мерзімдерін тексеру;

3) кері қайтарылған тіркеу куәліктерін тексеру Қол қоятын тараптың кері қайтарып алған тіркеу куәліктерін келесі әдістердің бірімен тексеріледі:

– КО КҚТК негізінде: Осындай тексеру әдісі тексерілетін ТК-нің КО КҚТК-ның қолданылу мерзімі басталған кезде кері қайтарылғанын растайды;

– ОСП хаттамасына негізделген тіркеу куәліктерін онлайн тексеру. Бұл тексеру әдісі тексерілетін ТК сұрау жіберу кезінде (ағымдағы уақыт) кері қайтарылғанын растайды;

4) кілтті пайдалану аймағын тексеру. Тексеру жұмысы "кілтті пайдалану" (KeyUsage) тіркеу куәліктері өрісінің қажетті мәндерінің болуын анықтаудан тұрады. Егер "кілтті пайдалану" өрісінде "цифрлық қолтаңба" және "бұлтартпау" мәндері болса, онда бұл ТК ЭЦҚ үшін пайдаланылады;

5) тіркеу куәліктерінің саясат нөмірі мен оларды рұқсат етілген пайдалану тәсілдерін тексеру. Егер тексерілетін тіркеу куәліктерінің саясаты оларды пайдалануды шектеуді көздесе (тек бір жүйеде), онда ТК деректері мен тиісті жабық кілт басқа жүйелерде пайдаланылмайды;

6) уақыт белгісін тексеру. Көрсетілген уақытта құжатқа қол қойылғандығының дәлелі КО-да алынған және құжатқа қол қойылған уақытты қамтитын уақыт белгілері болып табылады. Бұл тексеру ұзақ мерзімді сақтаудағы электрондық құжаттар үшін жүргізіледі де, құжатқа қол қойылған сәтте қалыптастырылады;

7) алынып тасталды;

8) электрондық құжаттағы ЭЦҚ ашық кілтінің тиесілілігі мен жарамдылығын растауды тексеру қол қоюшы тараптың тіркеу куәлігінде қамтылған ашық кілтті пайдалану арқылы КО АКҚҚ-ны пайдалана отырып жүргізіледі. ЭЦҚ тексеруді техникалық іске асыру ақпараттық жүйенің иесіне жүктеледі;

9) егер ЭЦҚ немесе тіркеу куәлігі уақыт белгісін тексеруді қоспағанда, жоғарыда сипатталған тексерулер өлшемшарттарының кем дегенде біреуінің талаптарына сәйкес келмеген жағдайда, онда ЭЦҚ немесе тіркеу куәлігі жарамсыз болып есептеледі;

10) ЭЦҚ ашық кілті мен тіркеу куәлігінің тиесілілігі мен жарамдылығын тексеруді техникалық іске асыру ОО АКҚҚ қолдана отырып, жоғары эзірлеу деңгейлі функцияларын пайдалану арқылы ақпараттық жүйеге жүктеледі.

7-тарау. Құпиялылық

97. КО қатысушылары Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес қолжетімділігі шектелген және коммерциялық, қызметтік, банктік, жеке және заңмен қорғалатын өзге де құпияны білдіретін ақпарат құпия ақпарат ретінде қаралатынын мойындайды.

98. КО қатысушылары ТК мазмұны, оларды қайтарып алу туралы ақпарат немесе ТК мәртебесі туралы басқа ақпарат, қойманың жария бөлігі мен олардағы ақпарат құпия ақпарат ретінде қарастырылмайтынын мойындайды. Ереженің 102-тармағында көрсетілмеген ақпарат, егер Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында өзгеше көзделмесе, құпия ретінде қарастырылмайды.

99. КО қатысушылары құпия ретінде қаралатын ақпаратты құпия сақтауға міндетті.

100. КО ТК иелері туралы мәліметтерді қорғауды қамтамасыз етеді және оларды Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда ғана ашады.

101. КО өз қызметінде дербес деректерді қорғау мәселелері бойынша Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасын басшылыққа алады. Атап айтқанда, КО Ереженің 103-тармағында аталған ақпараттан басқа, ТК шығаруға берілетін өтініш берушілерді сәйкестендіретін ақпаратты жария етпейді.

102. Құпия ретінде қарастырылатын ақпарат құпия деректер тізілімінде көрсетіледі.

103. Құпия болып саналмайтын ақпаратқа:

- кері қайтарылған ТК тізімі;
- КО қатысушысының ТК мәртебесі;
- КО қатысушысының ашық ТК кілті;

104. ТК беру мен кері қайтарып алуға қатысты статистикада жеке ақпарат жоқ және құпия болып саналмайды.

 Евразийский Банк	ЕР	13. 17
	КУӘЛАНДЫРУШЫ ОРТАЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ ЕРЕЖЕСІ	

8-тарау. Міндеттер

105. КО қатысушысының міндеті:

- 1) алынып тасталды;
- 2) құпия ақпаратты үшінші тұлғаларға жария етпеу және оны тек ол берілген (алынған) мақсаттарда ғана пайдалану;
- 3) материалдық жеткізгіштерде берілген (алынған) құпия ақпаратты қорғау бойынша КО-да белгіленген шараларды сақтау және қабылдау:
 - құпия ақпаратты КО қатысушысы құпия ақпараттың физикалық сақталуын және қолжетімділікті авторизациялауды қамтамасыз ететін орындарда сақтауға және пайдалануға;
 - негізгі ақпараттың материалдық тасымалдаушысы болып табылатын құрылғыларда осы ақпараттың сақталуын қамтамасыз ету және Тасымалдаушыға қол жеткізуді иеленуге уәкілетті адамнан басқа барлық тұлғалардың құпия ақпаратқа қол жеткізбеу мақсатында құпия сөздер қалыптастырылуы тиіс;
 - құпия ақпаратты сақтау/пайдалану орындарынан тыс алуға болмайды;
 - құпия ақпаратпен жұмыс істеу (іс-қимылдарды, операцияларды орындау) кезінде онымен (кіруге) уәкілеттік берілмеген адамдардың онымен танысуға мүмкіндік бермеу;
 - құпия ақпаратты және/немесе оның материалдық жеткізгіштерін көшіруге немесе өзге де жаңғыртуға КО-ның жазбаша келісімімен ғана жол беріледі. Бұл ретте құпия ақпараттың (оның материалдық жеткізгіштерінің) сәтсіз немесе қажетсіз көшірмелері мен оларды жаңғыртудың өзге де нәтижелері арнайы механикалық құрылғылардың көмегімен немесе қолмен міндетті түрде жойылуға тиіс. Құпия ақпараттың және/немесе оның материалдық жеткізгіштерінің көшірмелері мен өзге де нәтижелеріне қатысты КО қатысушысы түпнұсқаларға қатысты бірдей қорғау шараларын ұстануға міндетті;
 - заңнамада белгіленген жағдайларда құпия ақпарат берілген кезде мемлекеттік билік органына, өзге де мемлекеттік органдарға, жергілікті өзін-өзі басқару органдарына бір мезгілде бұл туралы КО-ға жазбаша нысанда хабарлау қажет.

106. ТК иесі, ТК пайдаланушысы құпия ақпаратты соңғысының кінәсінен де, онсыз да жария еткен жағдайда, КО құпия ақпаратты жария еткеннен туындаған жағымсыз салдарлар үшін жауапты болмайды.

107. Сертификаттау орталығы осы Ережелерге сәйкес ТК дайындауға және оларды кейіннен басқаруға жауапты, атап айтқанда, ол:

- ТК беру туралы сұраныстарды өңдейді және сұралған қолдану саласына сәйкес жаңа ТК-ны шығарады;
- Ережеде сипатталған рәсімдерге сәйкес ТК сұрайтын КО қатысушыларының ТК беру туралы сұраныстарын растайды;
- аутентификацияланған өтініш берушілердің сұраныстары негізінде ТК шығарады;
- өтініш берушілердің өтініштері бойынша шығарылған ТК мәртебесі туралы хабарлама жібереді;
- шығарылған ТК туралы ақпаратты ТК қоймасында жариялайды;
- Сертификаттау орталығының түбірлік ТК-ны ТК қоймасында жариялайды;
- ТК-ны кері қайтарып алуға берілетін сұрауларды өңдейді;
- осы құжатта сипатталған рәсімдерге сәйкес өтініш берушілердің ТК-ны кері қайтарып алу туралы сұраныстарын растайды;
- КҚТК шығарады;
- кері қайтарылған ТК туралы ақпаратты жариялайды;
- тіркеу куәлігі иесінің жабық кілттерін КО тарапынан HSM-де сақтайды.

108. Тіркеу орталығы сәйкестендіру және аутентификация процедураларын жүргізуге жауап береді, атап айтқанда:

- өтініш беруші КО-да тіркелген кезде берген ақпараттың толықтығын, дұрыстығын және дәлдігін тексереді;
- ТК шығаруға берілетін сұраныстарды сертификаттау орталығына қорғалған арна арқылы жібереді;

 Евразийский Банк	ЕР	14. 17
	КУӘЛАНДЫРУШЫ ОРТАЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ ЕРЕЖЕСІ	

– КО-да сәйкестендіру және аутентификациялау рәсімдерінен өту тұрғысында өтініш берушілерге консультация береді.

109. ТК беру туралы сұраныс жібере отырып, өтініш берушілер:

- ережелерде сипатталған шарттарды қабылдап, рәсімдерді орындауға;
- КО-ға тіркелген кезде дұрыс және нақты ақпарат беру;
- тіркеу кезінде құжаттарда ұсынылған есеп деректері өзгерген жағдайда, ТК кері қайтарып алуға берілетін өтінімді дереу жолдау қажет;
- КО сервистерін Ережеге сәйкес пайдалануға;
- ЭЦҚ -ны КО қатысушысының ТК көрсетілген ЭЦҚ ашық кілтіне сәйкес келетін ЭЦҚ-ның қолданыстағы жабық кілтін ғана қолдану үшін ғана пайдалануға;
- қолдану саласына және ТК-да көрсетілген саясатқа сәйкес құпия кілттер мен оларға сәйкес ТК-ны қолдануға;
- негізгі ақпарат тасығыштың сақталуын қамтамасыз ету және өзінің жабық кілт туралы ақпараттың заңсыз таралуына жол бермеу;
- құпия кілттер мен оларға сәйкес келетін ТК-ны олардың қолданылу мерзімі аяқталғаннан кейін пайдаланбауға;
- құпия кілттер мен оларға сәйкес келетін ТК- ны олар қайтарып алынған жағдайда пайдаланбауға;
- егер құпия кілт жоғалған болса немесе құпия кілт туралы ақпарат үшінші тұлғаларға қол жетімді болды деген негіз болса, дереу КО-ға ТК-ны қайтарып алу туралы өтініш жіберуге келіседі.

110. КО берген ТК-ны пайдаланған кезде сенім білдіруші тараптар:

- ережелерде сипатталған шарттарды қабылдап, рәсімдерді орындауға;
- қолданылу мерзімдерін, ЭЦҚ және ТК саясатын тексеру;
- құпия кілттер мен оларға сәйкес келетін ТК-ны олардың қолданылу мерзімі аяқталғаннан кейін пайдаланбауға;
- қайтарылған ТК тізімдерін пайдаланып ТК күйін тексеруге;
- құпия кілттер мен оларға сәйкес келетін ТК- ны олар қайтарып алынған жағдайда пайдаланбауға;
- ТК-ны тек Ережелерге, Саясат пен қолданыстағы заңнамаға сәйкес пайдаланатынын келіседі.

111. ТК қолданылу мерзімі басталғанға дейін немесе қолданылу мерзімі өткеннен кейін, ЭЦҚ дұрыс болмаған жағдайда және/немесе тоқтата тұрғаннан/кері қайтарып алғаннан кейін пайдалануға болмайды.

9-тарау. Жауапкершілік

112. КО қызметкерлері өз әрекеттері үшін Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жауапты болады.

113. КО пайдаланушылардың және/немесе сенім білдіруші тараптардың ережелерді мен/немесе қолданыстағы заңнаманы бұзуы нәтижесінде туындаған салдарлар үшін жауапты болмайды.

114. КО ережелерде сипатталған процедураларға сәйкес ТК беру туралы сұраныстарды өндеуге кепілдік береді.

115. КО Ережеде сипатталған рәсімдерге сәйкес кері қайтарып алу сұрауларын өндеуге кепілдік береді.

116. КО ТК - да КО қатысушыларының деректерін қасақана бұрмаланбайтынына кепілдік береді.

117. КО-ға қойылатын талаптар оның әрекеттерінің ережелерге сәйкес еместігін көрсетумен шектеледі.

118. КО келесілермен байланысты шығындарды өтеуге міндетті емес:

- тіркеу кезінде КО қатысушыларының қате, жаңылыстыратын немесе жалған ақпарат беру (ТК шығаруға арналған өтініште);
- КО қатысушылары өзінің жабық кілтін оның әшкереленгеніне, жоғалуына, жария етілуіне, өзгертілуіне немесе рұқсатсыз пайдаланылуына әкеп соққан қорғау шараларын қабылдамау;

 Евразийский Банк	ЕР	15. 17
	КУӘЛАНДЫРУШЫ ОРТАЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ ЕРЕЖЕСІ	

– КО қатысушыларының оның мәртебесін (кері қайтарып алынған/жарамды), қолдану саласын (саясатын) және қолданылу мерзімдерін айқындау мақсатында ТК тексеру жөнінде шараларды қабылдамау;

– КО қатысушылары үшінші тұлғалардың зияткерлік меншік құқығын бұзатын атауларды өзінің айрықша атауының құрамында пайдалану.

3-бөлім. ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

119. Алынып тасталған.

120. КО қатысушыларын Ережеге енгізілген өзгерістерді бекіту туралы хабарлама <https://eubank.kz/rules-of-operation-of-the-certification-center/> интернет-ресурсында жарияланады.

121. КО ережелерге енгізілетін өзгерістер мен толықтыруларды, оның ішінде бірақ қателерді түзету, сілтемелер мен байланыс ақпаратындағы мекенжайларын өзгертумен шектелмей алдын ала ескертусіз енгізу құқығын өзіне қалдырады.

122. Осы Ереже болашақта туындайтын ішкі және сыртқы өзгерістерге байланысты сәйкес келтірілуге және КО ақпараттық қауіпсіздігін тиімді басқаруды қолдау үшін міндетті түрде өзгертіліп, нақтылануға және жетілдірілуге тиіс.

123. Ережеге енгізілетін барлық өзгерістер <https://eubank.kz/rules-of-operation-of-the-certification-center/> интернет-ресурсында жарияланғаннан кейін күшіне енеді және КО-ның барлық қатысушылары оны дереу орындауға міндетті болады.

124. Ережеге енгізілген өзгерістерімен (толықтыруларымен) келіспеген жағдайда, ТК иесі Ереженің 5-тарауында көзделген тәртіппен ТК-ны кері қайтарып алуға міндетті.

125. Егер сот немесе уәкілетті мемлекеттік орган ереженің бір бөлігі жүзеге асырылмайды деп таныған жағдайда, оның қалған бөлігі күшін сақтайды.

126. Ережелердің қолданылуы тоқтатылған сәттен бастап КО қатысушылары барлық ТК бойынша олардың қолданылу кезеңі аяқталғанға дейін оның шарттарымен байланысты болып қалады.

127. Қазақстан Республикасының заңнамасы Ереженің мәні бойынша келіспеушіліктер нысанасы болып табылатын дауларды шешуге қолданылатын құқық болып табылады.

128. Ережемен реттелмеген мәселелер Қазақстан Республикасының заңнамасына және ІНҚ-ға сәйкес шешіледі.

АТ қауіпсіздігі қызметінің директоры
Э.А.Рустамов

 Евразийский Банк	ЕР	16. 17
	КУӘЛАНДЫРУШЫ ОРТАЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ ЕРЕЖЕСІ	

ҚОСЫМША ТІЗІМІ

№	Қосымша нөмірі	Қосымша атауы
1.	№ 1 қосымша	Жеке тұлғалардың тіркеу куәліктерін беруге берген өтініш нысаны
2.	№ 2 қосымша	Заңды тұлғалардың тіркеу куәліктерін беруге берген өтініш нысаны
3.	№ 3 қосымша	Жеке тұлғалардың тіркеу куәліктерін кері қайтаруға берген өтініш нысаны
4.	№ 4 қосымша	Заңды тұлғалардың тіркеу куәліктерін кері қайтаруға берген өтініш нысаны
5.	№ 5 қосымша	SIPOC

 Евразийский Банк	ЕР	17. 17
	КУӘЛАНДЫРУШЫ ОРТАЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ ЕРЕЖЕСІ	

ӨЗГЕРТУЛЕР МЕН ТОЛЫҚТЫРУЛАР ПАРАҒЫ

р/с	Хаттама нөмірі	Хаттама мерзімі	Күшіне енген күні	Өзгерістердің бастамашысы
1.	149-08	26.10.2020	16.11.2020	АТ қауіпсіздігі қызметі
2.	165-13	23.11.2020	22.01.2021	АТ қауіпсіздігі қызметі
3.	155-05	04.09.2023	12.09.2023	АТ қауіпсіздігі қызметі
4.	152-03	02.09.2025	16.09.2025	АТ қауіпсіздігі қызметі